

Danes, SREDA, 13. novembra
Stanislav, Nevenka
nce vzide ob 7.01 in zatone ob
37. Dolžina dneva 9.36. Luna
ide ob 22.15 in zatone ob 11.49.
Dobri, CETRTEK, 14. novembra
Serapijon, Borislava

UMRLI SO: 67-letni Lorenzo Develutiis, 80-letna Rosa Puntarpor, Rumez, 86-letna Luisa Jeaudrenaud por. Rommel, 62-letni Josip Planinc, 68-letni Nicola Esposito, 45-letni Biagiotti Dell'Agno-

RADIO

SREDA, 13. novembra 1957

PRVI POSTAJA A

11.30 Parada lahkih orkestrastvo
12.00 Zena in dom, obzornik za
Zenski svet, 12.10
12.15 Glasba, 12.45 Glasba, 12.55
Zabavna glasba, 13.00 Melodije h
novejših filmov, 13.30 Enesoc
Dve rasposadi, 13.45
13.55 Glasba, 14.15 Klavirski mojstri
18.30 Lahke melodije, 18.55 Mala
vokalne zasedbe, 19.15 Sola
vajoja: «Kam na vzhodni
20.30 Pesta glasba, 20.00 Spore
20.30 Melodije iz oper in revij
21.00 A. Caillevet-R. de Fier
1. Lepa priglasila, komedija
22.30 Glasba, rad. skladbe
22.38 Biaz Arnie: Koncert za viol
vino in orkester, igra vlog
Karlo Rugej ter orkester Stove
sne filharmonije iz Ljubljane.

PRVI J

11.30 Simfoniska glasba, 12.00
Muzikalni album, 16.30
17.30 Glasba, 18.00 Wagner
«Mojstri peveci numberskih; dru
go dejanje, 18.45 Orkester C
goli, 20.00 Juznoameriški ritmi
21.30 Koncert pianista Paola S
gnola.

KOPER

Poročila v italijanskem: 6.30
12.30, 16.30, 17.30, 19.15, 20.35
12.30, 19.15 v slovenskem: 1.30
13.30, 15.00

5.00-6.15 Spored iz Ljubljane
6.15 Jutranja glasba, 7.00-7.15
Spored iz Ljubljane, 7.15 Glasba
za dobro jutro, 7.45 Jutranji ko
ledar, 9.00-12.05 Spored iz Ljub
ljane, 12.05 Opoldanski kotlova
12.30 Glasba, 13.00 Glasba
Droške kolodze, 13.40, Kmetijsk

nasveti: Zlamsko skropljenje bre
skevi: 13.45 Od melodije do me
lodije: 14.20 Sola in življenje
14.40 Poje Ljubljanski komorn
zbor; 15.10 Zabavna glasba: 15.2
Igra tamburaški zbor Matka Si
ljakovića: 15.40-17.00 Spored i
Ljubljane: 17.00 Ritmi in po
pevke: 17.25 Glasbeni mozai
18.00 Naša žena: 18.15 Lahk
elance: 18.50 Jemen: 19.30-22.1

[illegible]

domske iz opere »Othello«; 21.30
Zabavna glasbena oddaja; 22.15
»Ob četrti na enajsta«.

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke; 18.00
Priloge; 19.15 Prijatelji; 21.15
Voli; 21.45 Varietè.

K I N O

Excelsior, 16.00: »Da, gospod ge-
neral«, S. Hayward, K. Douglas.
Fenice, 15.00: »Izliv v O.K. kraj-
njo«, R. Farrow, L. Color, K. Douglas,
E. Lucader.
Nacionalne, 16.00: »Peklinski bes-
tehnici«, Diana Dors, J.
Farrell.
Supercinema, 15.30: »Fantazija za
Walt Disney, Supercole, Tech-
nicolor.
Filomatematico, 16.00: »El Alca-
zar«, P. Fausto Torzi, R. Rossi.
Grattacielo, 16.00: »Crne ovce
H. Buchholz, K. Baal.
Arcobaleno, 16.00: »Sonce bo zo-
rilo«, T. Power, A. Gardner,
M. Ferrier.
Astra Rojan, 16.00: »Dnevni do-
movi«, E. Robinson, C. Fuselli.
Cinipol, 16.00: »Bianca Sabella
in Pica-R Salvatori«, S. Kò-

Scina
Cristallo, 16.00: «Krasna ljub-
zens, Gary Grant in Deborah
Alahadia, 15.30: «Sanje v pre-
dalu, L. Massari, Enrico
Crespo, 15.30: «Sve
Aldebaran, 16.00: «Veliki lov-
G. André in Fausto Tozzi,
Ariston, 15.00: «Caudale iuchi
G. S. Chaplin,
Armonia, 15.00: «La primula
gialla, Z. Scott, M. Johns,
Aurora, 16.00: «Pekvarjeno me-
G. S. Chaplin, P. O'Brien,
Garibaldi, 16.30: «Zajci sovražni-
J. Costen,
Ideale, 16.00: «Newyorška zver-
Y. S. Cooper, Scott Brady,
Impero, 16.00: «Angeli v Par-
zus, Alec Guinness, O. Verolli,
Modern, 16.00: «Napoleoni preneči-
G. R. M. G. S. Chaplin,
Moderno, 16.00: «Zenska ima-
vedno prava, G. Rogers, D. N.
D. S. Daley,
San Marco, 16.00: «Guardia, gu-
della scelta, brigadiere e mar-
sciallo, G. S. Sordi, De Fabrizi,
Savona, 16.00: «Nepremagljivi
G. Cooper,

Viale. 16.00: «Šin bicicleni»
Bou Hope, James Russell. Technicolor.
Vitt. Veneto. 16.00: «Zenske im
to vedno prava, G. Rogers.
Niven
Bevedere. 15.30: «Bravissimo
A. Sordi.
Marconi. 16.00: «Parlova ljub
ca», H. Lomarr, R. Beatty.
Massimo. 16.00: «Svet brez ko
nik», Technic. H. Marlowe, N.
Gates.
Novo cine. 16.00: «Dvoboj v go
du», R. Widmark, C. Smith.
Odeon. 16.00: «Lahko no, odv
nik», A. Sordi, Giulietta Ma
sina.
Radio. 16.00: «Poročnik dinamit
Technicolor. A. Murphy.
Sedem. 16.00: «Komu zvonijo, im
srid Bergman.
Skeed. 16.00: «Varietjski vri
lajo, R. Rascei.

IZAK BABELJ

Rabinou sin

Se spominjaš Zitomira, Vasili? Se spominjaš Tereva, Vasili? In tiste noči, ko se je sobota, mlada sobota, kradla vzdolž zahoda in teptala zvezde z rdečo peto?

Tanki lok Lune je kopal farke v črni vodi Tereva. Smešni Gedali, ustanovitelj IV. Internacionalne, nas je peljal k rabinu Motaleju Braclavskemu na večerno molitev. Na cilindru smešnega Gedali je so se v rdečem dimu večera majala petelinja peresa. V rabinovi sobi so migotale grabežljive zenice svet. Plečati židje so zamolklo stokali, sklonjeni nad molitveniki, in stari burkež črnobiljskih cadikov je žvenketal z denarjem v raztrganem žepu.

Se še spominjaš tiste noči, Vasili? Pod oknom so hrzali konji in se drli kozaki. Pušca vojne je zvala pod oknom, rabin Motale Braclavski je vtaknil izgojene prste v talar in molil pri vzhodni steni. Potem se je razmaknil za stoper pred svetlo skrinjo in v mrtvaški svetlobi sveč smo zagledali zvite tve, zamotane v srajce iz skratnega žametja in sinje svilne, ter nadnje sklonjeni pokorni obraz Elija, rabinovega sina, poslednjega princa dinastije...

Potem pa, Vasili, so tretje dne polki dvajsete armade popustili na fronti pri Kovelju. V mestu je zagrnela prezirljiva kanonada zmagoslavcev. Naše enote so se začele umikati in nastala je zmeda. Vlak političnega oddelka je jel lesti po mrtvem hrbtu polj. In po lastna Rusija je začela lomnasti v opankah ob obeh straneh vagonov, prividna ko množica človeških usi. Za tufosom obopol kmetje so videli pred sabo vsakdanjo priznajo vojaške smrti. Skakali so na stolpne palnike našega vlaka in padali z njega, zbiti z udarci puškinih kopit. Sopli so, lomastili, hoteli naprej in molčali. Pri 19. vrsti pa, ko mi je zmanjkalo krompirja, sem jim vrgel sveženj letakov Trockega, pa le eden med njimi je stegnil blatno, mrtvo roko za letakom. In spoznal sem Elija, sina Zitomirskega rabinu. Takoj sem ga prepoznal, Vasili. In tako žalostno je bilo videti prince, ki je izgubil hlače, sklonjen pod vojaškim kovčkom, da smo prekršili pravila in ga pogegnili k sebi v vagon. Gola kolena, nerodna ko starkina, so udarila ob rastoče železo stopnic. Dve

strojepisni z obilnimi prami v mornarskih bluzah sta vlekli po tleh dolgo, strmežljivo telo umirajočega. Položili smo ga v vogal uredništva, na tla. Kozaki v širokih rdečih hlačah so mu popravili obleko, ki je bila združila z njega. Dekleta so uprli v tla krive noge preprosti samk in neprizadeto gledala njegova spolovila. To uvelo, mehko, kodravo moškost umirajočega semita. A jaz, ki sem ga bil spoznal v eni svojih potepuških noči, sem začel skladati v kovček raztresene stvari rdečearmija Braclavskega.

Tu je bilo nametano vse križem: agitatorjevi dokumenti in zapiski židovskega pesnika. Silki Lenina in Mojzesa sta ležala druga poleg druge. Grčavo železo Leninove glave in motna svilna Mojzesa. V knjižico sklepov VI. kongresa partije je bil vložen pramen ženskih las in na robovih komunističnih letakov so se stiskali krivi stih starih židovskih pesmi. Ko žalosten in skop dež so padale name kitice «Psemi vseh pesmi, in naboji za samokres. Založen dež sončnega zahoda je izmil prah mojih las in nagovoril sem fanta, ki je umiral v kotu na raztrgani žimnici.

«Štiri mesece je tega, kar me je in petek zvečer starinar Gedali pripeljal k vašemu očetu, rabinu Motaleju, pa vi menda tedaj se niste bili v partiji, Braclavski.

«Bil sem, mi je odgovoril fant, medtem ko si je praskal prst in se krčvil v vročici, «toda nisem mogel zapustiti matere.

«A zdaj, Elija? «Mati je v revoluciji samo epizoda, je zaspelal in utihnil. Prišla je na vrsto moja črka, črka B in organizacija me je poslala na fronto.

«In prišli ste v Kovelj, Elija?

«Da, v Kovelju, je zakrčal z obupa polnim glasom. «Kulaki so odprli sovražniško fronto. Prevzel sem poveljstvo nad polkom sestavljenim iz ostankov drugih, toda bilo je prepreno. Nismo imeli artiljerije.

Umrl je še pred prihodom v Rovno. Umrl je, poslednji princ, sredi stihov, filakterij in objukov. Pokopali smo ga na zapuščeni postaji, in jaz, ki sem v svojem starem telesu komaj krotil burjo domisljije, sem sprejel vase poslednji vzdih svojega brata.

Slika nam kaže skofa Pietra Fiordellija, ki se bo moral, skupno z župnikom Alajzjem, zagovarjati pred prizivnim sodiščem v Firencah, ker sta javno sramotila mlad zakonski par iz Prata, ki se je poročil le civilno.

VPRAŠANJE, S KATERIM SI ZNANSTVENIKI BELIJO GLAVE

Teoretična in praktična stran gorov za medplanetarne polete

Trenutno so najprimernejše rakete s reaktivnimi motorji, toda govori se tudi o možnosti atomskih raket in raket, ki bi jih poganjali sončni žarki - Za slednje je še vse zavito le v teoretične formule

Tema, o kateri nameravamo govoriti, je sicer dokaj stara, vendar je v zadnjem mesecu malone vsak dan na dnevnem redu. Vse od tedaj, ko je začel človek snovati načrte, kako bi se pognal iz območja zemeljske atmosfere in celo iz območja gravitacije Zemlje, je vedno obstal pred vprašanjem, kako pridobiti brzino, ki naj raketo ali kakršno koli napravo požene tako visoko. Pri tem je bilo eno glavnih vprašanj vprašanje pogonskega sredstva - goriva. Po splošnem mnenju je bil najprimernejši način raketi pogon, to se pravi reaktivni motor, ki nosi hkrati s seboj gorivo in kisik, s pomočjo katerega bo gorivo izgorovalo in dajalo raketi ustrezno brzino.

Imamo pa več reaktivnih motorjev in sicer turboreaktivne in statoreaktivne, ki za izgorovanje goriva izkoriščajo kisik, ki ga jemljejo kar iz atmosfere, skozi katero letijo. Toda taki motorji so sposobni le za polete skozi atmosfero, niso pa sposobni za polete skozi območja, kjer je izredno malo zraka, oziroma kisika - malo zraka, oziroma kisika - mirje. Zato je sumo ob sebi razumljivo, da pridejo za vesmirske polete v poštev le rakete z reaktivnim motorjem, ki imajo s sabo tudi ustrezno količino kisika, ki omogoča izgorovanje goriva in torej učinkovito delovanje reaktivnega motorja. Posebno v sorazmerno čistemu vakuumu, ki ga imamo v vesmirskem prostoru, doseže raketa svoj največji učinek, ker izgoreli plini niso uhajajo skozi izpušne cevi, z maksimalno brzino.

Raketa pa ima hkrati veliko napako in ta je, da porabi neverjetno mnogo goriva. V samih desetih minutah poleta porabi raketa na reaktivni motor, ki ima pogonsko silo 5 ton, kar 15 ton goriva. V opisih rakete, ki je pogonila drugi sovjetski satelit v jonofero, se je govorilo, da je moral tehati tudi nad sto ton. Danes je znano, da sta obe raketi, ki sta pogonili sovjetska umetna satelita v jonofero, bili večazni raketi. Toda to je možno le za področje zemeljske atmosfere, kajti strokovnjaki menijo, da bi za vesmirske polete večazna raketa ne prišla v poštev. V zadnjih dneh pa se govori, da nameravajo Rusi pri izstrelitvi svojega tretjega satelita uporabiti novo vrsto rakete, ki bi izkoriščala sončno svetlobo. Preden govorimo o tem, bomo navedli nekaj drugih pogonskih sredstev, s katerimi se znanstveniki že dolgo ukvarjajo vpravi v ta namen.

Učenjaki so že dolgo tega prišli do zaključka, da je za pogonjanje raket zelo učinkovito pogonsko gorivo, ki ga sestavljajo tako imenovani monogorivi, to se pravi kemični spojine, ki vsebujejo hkrati tako pogonsko gorivo, kakor tudi kisik, ki izgorovanje na primer nitrometan. Nitrometan pa ima to slabo plat, da je zelo lahko vnetljiv, kar pa ne velja le zanj, ampak za vse monogorile. Druga vrsta goriv za rakete so tako imenovani dvogorivi, to se pravi mešanica dveh različnih kemičnih spojin, od katerih ena predstavlja gorivo, druga pa oskrbuje raketo s kisikom, s čimer omogoča izgorovanje prvega goriva. V to vrsto goriv spadajo na primer dušične kisline in petrole, alkohol, hidrazin, dard in vodikov hipoksid, nadalje alkohol in tekoči kisik. Kombinacija alkohola in tekočega kisika je bala služila vpravi sovjetskimi znanstvenikom za izstrelitev obeh sputnikov, kar pa kljub velikim govoricam ni bilo potrjeno, kajti Rusi iz povsem upravičenih razlogov svoje pogonske gorivo še vedno krijejo in na Zapadu so celo pogosto domnevali, da so Rusi uporabili neko povsem novo gorivo, ki na Zapadu sploh še ni bilo nikoli niti teoretično obravnavano, dočim so drugi postavili celo domnevo, da Rusi razpolagajo z nekim gorivom v trdem stanju.

Vsa zgoraj omenjena goriva so zelo močna, vendar še ne dovolj, da bi mogla raketo ali vesmirsko letalo ponesti iz območja zemeljske gravitacije. Teoretično je ugotovljeno, da potrebujemo za svojo sprostitve od zemeljske gravitacije začetno brzino 11 km na sekundo, medtem ko se za sovjetsko raketo ve ali vsaj domneva - da je dosežila 8 km na sekundo. To pomeni, da gornja goriva za polet v vesmir še ne pridejo v poštev.

V zvezi s sovjetskima satelitoma, posebno ob izstrelitvi pol tone težkega drugega satelita, smo tu in tam brali tudi domnevo, da so Rusi za njegovo izstrelitev uporabili atomsko energijo. To pa resneje strokovnjaki izkjučujejo s povsem utemeljenimi razlogi. Najprej je treba vedeti, da pogonska sila predstavlja produkt celotne mase delev, ki uhajajo iz cevice za izgorovanja in brzine, s katero uhajajo skozi izpušne cevi. Ta brzina pa je odvisna od temperature plina. Toda če je res, da z jedrsko energijo lahko pridemo do izredno visokih temperatur, je tudi res, da nam kemija in tehnika še nista dali take snovi, ki bi tako visoko temperaturo mogla držati.

Strokovnjaki predvidevajo še eno tovrstno možnost in sicer raketo, v kateri bi delci, ki uhajajo iz njene cevice za izgorovanje, bili dejansko joni, to se pravi nabitimi atomi. To bi bila sicer z ene strani idealna raketa, ker bi lahko potovala brez vsakih vremenskih omejitev, toda v tem primeru bi se celico za izgorovanje moral zamenjati s celico, ki vsebuje vrsto »bevatrona«, kar pa je vsaj v sedanjih razmerah nemogoče, ker so bevatroni izredno velike in težke naprave in je za sedaj nemogoče misliti, da bi Sovjeti uspeli izdelati kak svoj vrsten lahek akcelerator.

In tako smo prišli že do zadnjega pogonskega sredstva, ki bi vsaj teoretično že prišlo na vrsto in ki smo ga že omenili, Gre za sončne žarke

ki pogonsko gorivo. Niti ta zamisel ni povsem nova, teoretično pa niti ne tako zapletena. Teoretično bi zadoščala nekakša vetrnica na vertikalni osi. Vetrnico bi sestavljali kvadratne kovinske ploščice, katerih ena stran bi bila gladko polirana in svetla, druga pa hrupava in temna. To vetrnico bi postavili v brezračno stekleno posodo, podobno veliki električni žarnici, v to pa bi bilo izpostavljeno sončnim žarkom. Vetrnica bi se pod vplivom sončnih žarkov Sonca začela vrtneti, podobno kot so že ugotovili za tako imenovane repe repatice, ki se pod »epitiskom« sončne svetlobe vrtilo vedno v smeri, ki je nasprotna Soncu.

Ko bi temperatura svetlobnega izvora dosegla 200 tisoč stopinj, bi znašal pritisk »fotonov« 1 kg na kvadratni centimeter, kar predstavlja zelo veliko silo. Če bi se torej

kot pogonsko sredstvo za vesmirske polete izkoriščale elementarne svetlobne celice - fotoni - bi produkt mase in brzine postal prav tako močan, pa čeprav gre v tem primeru za zelo majhno maso, kajti brzina je ogromna. Zato bi dosegli neverjetno brzino, ki bi ne bila daleč od svetlobne brzine, to se pravi 300.000 km na sekundo.

Sveda so to le teoretični računi in bi prišli v poštev le izven zemeljske atmosfere. O tej možnosti, bolje povedano, o tem teoretičnem načrtu se ukvarja nemški znanstvenik dr. Eugen Sanger, ki predlaga sončno svetlobo kot »gorivo« za vesmirske rakete. Po njegovem pa se da to praktično izvesti le z evsemirskimi postajo, to se pravi, da bi moral človek prej zgraditi vesmirsko letališče in šele od tam kreniti dalje, kar pa spada šele v daljnjo bodočnost.

«STALINON» NA ZATOŽNI KLOPI

Feuillet zakrivil smrt 103 in pohabljenost 150 ljudi

5. maja 1954. leta je neki zdravnik pisal pismo farmaceutskemu laboratoriju v Parizu, ki ga vodi diplomirani lekarnar Georges Feuillet. Zdravnik je javljal, da se je 7 pacientov, ki so jih zdravili s stalinsonom, zastrupilo in da je eden od njih umrl. Feuillet ni vzel iz prodaje svojega zdravila, ampak je bilo preveč rentabilno, ker je le zmanjšal dozo kalijevega diodetila od 50 na 15 miligramov. 8. maja je neki drug zdravnik javil o smrtnih primerih, nato pa so prihajali alarmantni glasovi iz vse Francije. Feuillet je ponovno zmanjšal dozo na 5 miligramov, zdravilo pa je ostalo v prodaji. Če v juliju je ministrstvo za ljudsko zdravje prepovedalo uporabo stalinsona, to da bilanca je bila do takrat že katastrofalna: 102 mrtvih in 150 pohabljenih. In tu gre le za primere, ki so znani.

Po več kot treh letih preiskave so Georgesa Feuilleta in komercialnega direktorja njegovega podjetja postavili pred sodišče.

V zvezi s to razpravo, se slišijo mnoge pripombe na odgovornosti, na račun poslovanja državnih organov za kontrolo nad farmacevtskimi proizvodi in tako dalje, itd. Govorijo pa ne o sistemu, ki je glavni vzrok, in ki omogoča, da ljudje, ki jih vodi le oseba korist in stremljenje po lahkem zaslužku, morejo povzročiti smrt svojega bližnjega.

Za sodišče se verjetno postavlja le dve vprašanji:

kako oceniti krivdo proizvajalcev zdravil, ki je povzročila smrt tolikšnega števila ljudi, in da li obstaja in kolikšna je odgovornost Državne komisije za odobritev zdravil, ki je dala dovoljenje za prodajo Feuilletovega preparata. Toda glede tega drugega vprašanja omejujejo pravico sodišču obstoječi predpisi, na osnovi katerih ta komisija posluje. Njeni člani so pred sodiščem že odklonili, da bi imenovali osebo, menje katere je bilo odločilno, da so ta preparat odobrili. Pri tem se sklicujejo na profesionalno tajnost.

Kako je stalinson nastal? Nekeč dne je Feuillet zažgal svojo kolego iz študentovskih časov, Landrina, za formulo neke kalijeve organske soli, da bi jo proizvajal in vrgel na trg kot zdravilo proti raznim čirum. Tako je nastal stalinson, kombinacija kalijeve soli in vitamina »F«.

Njegovo ime je sestavljeno iz delov latinskega imena za kalij in vitamin »F«. V Franciji imamo sicer zelo strogo kontrolo nad novimi zdravili, Feuillet pa je pri kazal stalinson, le kot nekoliko zboljšan zdravilo, ki so ga že prej uporabljali. Na temelju tega in pomoči prijateljskih zvez v komisiji za kontrolo, je bilo novo »zdravilo« odobreno. Šele kasneje je komisija izvršila analizo zdravila in ugotovila, da le-to ne ustreza formuli, ki so jo predložili. Vendar pa — kako in zakaj se je

to zgodilo, tega nihče ne ve — zdravila niso prepoznali, pa tudi klinično ga niso preizkusili.

Toda vsa zadeva ima še drugo plat. V laboratoriju, če ga moremo tako imenovati, ki je proizvajal stalinsona, je delalo povsem ne-kvalificirano osebo, in to preprano izdeloval tako, da se je vsak nov kontingent tega preparata razlikoval od prejšnjega. Vendar pa se je preparat dobro prodajal.

Končno je prišlo do znanih posledic: doberšen del tistih, ki so jemali stalinsona, so dobivali simptome neke nenavadne bolezni: strahoten glavobol in bolečine v želodcu, bruhanje, motnje ožesnega živca, znižanje temperature do 34 stopinj, halucinacije, padali so v delirij in... umirali.

Pri obdukciji umrlih so odkrili velike ciste v možganih. Tisti, ki so preživeli, so bili srečni, če so se izmazali s popolno slepoto, drugim pa je ohromel spodnji del telesa.

Če ugotovimo še to, da niti ena avtoriteta oseba ni skonstruirana, da so dramski karakterji opisani in plastificirani, da je dialog realističen in tekoč in da bi tekst nemara le lahko utrpel tu in tam kakšno črto, smo povedali skoraj vse. Verjetnost njegovega dramskega dejanja je optimalna, ker se naravnost čudovito sklada z verjetnostjo resničnega življenja. Torej: realistična drama, tu skorajda ni naključij in ne determinizma, če izjavimo Dolinarjevo fatalizem, Skratka: Tavčarjevo delo in njegova izredna v tržnem Auditoriju pomeni zanesljiv in prodoren uspeh.

Jasno je tudi, da ima največji zaslug za uspešno predstavo predvsem režiser Jože Babič. Dasi je bil v nekem smislu preveč popustljiv do teksta in je očitno imel za tako stališče določene vzroke, to v procesu študija in dozorevanja zrasle osebe Tavčarjeve drame v živo, verjetno je polnopravna ljudi sodobnega časa. Kakor vselej je tudi tokrat Babič instinktivno uspel odmakniti mizansceno iz vzdušja narejene akademskosti v živo in neposredno dopajanje z dobro premišljenimi situacijskimi konflikti,

... Za zaključek naj torej objavljamo dejstvo, da pomeni Tavčarjevo delo posebno važen in uprlejen prispevek v znanje tržiskega gledališča in menda pravi primer, ko je Trst v našem času kraj dogajanja neke sodobne drame. Želim si, da bi SNG ponela Tavčarjevo dramo toda tudi v Ljubljano, pa nekaj: da bi ne bilo le prvo njegovo delo na odru tržiskega gledališča.

MILAN LINDIC

PO TRETJI PREMIERI SNG V AVDITORIJU

Josip Tavčar:

Prihodno nedeljo

Drama v treh dejanjih - Krstna predstava - Sobota, 9. novembra 1957 - Režija: Jože Babič

SHAKESPEARE: «Naloga umetnika je, da postavi zrcalo pred obraz družbe».

Kriza neke umetniške delavnosti ocenjujemo po navedbi z vidikov njene kvalitete. To pa seveda le v primeru, če je dokaj zadoščeno kvantitativnemu načelu, se pravi če je neko, da se tako izrazi, stržišče v materialnem troletju zadovoljeno. Bolj ali manj polemična mnenja o kritiki slovenske odrazke ustvarjalnosti so se zadnje čase pojavila, kar pa nikakor ne pomeni, da je zavoljo tega situacija pri nas rožnata. Nasprotno! Izvirnih gledaliških del je razmeroma malo in vedno manj, o čemer dovolj zgovorno pričajo repertoarni načrti nekaterih pomembnejših slovenskih (in tudi jugoslovanskih) gledališč. Imenitno odkritje je zategadelj okvirni načrt tržiskega gledališča, ki se precej na široko odpravlja izvirni slovenski dramati-

ki, posebno veljavo pa ima ta gesta še zaradi tega, ker gre predvsem za mlade avtorje in za sodobno tematiko v njihovi stvaritvah. V tej luči je torej prvo srečanje z avtorjem drame «Prihodno nedeljo» ne le imenitno, ampak tudi skoraj praznično znamenje, da se je nekaj sprema, da se je nekaj premaknilo, skratka, da se nekaj dogaja. Kajti največja nesreča, znak nekakšne usespladne arterioskleroze, pa naj bo to družbena, politična, umrnostna, estetska itd. je preprosto: če se namreč nikoli nič ne dogaja. Minulo soboto se je v Auditoriju nekaj zgodilo in naj je hotel biti človek, če tako ožjuden in nezapažen, je vendar lahko z enim ušesom prisliškoval vročim, zavzetim, včasih nemara malce neorieriranim diskusijam o Tavčarjevi drami. Konec koncev podaj niti ni važno, ali je ta drama v fabulističnem, estetskem ali etičnem pogledu dobra ali slaba, če je njena dramaturgijska konvencionalna ali moderna, če je njen regionalizem utemeljen ali ne. Važno, enkratno važno in aktualno je dejstvo, da je bila drama napisana in po mnenju nekaterih zaskrbovalno naposled postavljena na oder.

In še to: sredi vrtoglavičev stoterih literarnih slogovnih in nadih in smeri, pa naj se le te zrcalijo v noveli ali v pesmi ali drami, sredi več ali manj pseudo-faulstnerske formalistike na domačem, se pravi slovenskem terenu, se je čez noč pojavilo delo, ki na »najbolj preprost, nepretenciozen način izpostavlja živo problematiko našega časa. To pa je v danih okoliščinah, se mi zdi, izredno pogumno, drzno in celo agresivno dejanje. Če temu dodamo še znano resničnost, da raste vsako umetniško delo iz postojnega hotečja in »nebrežnega« naju po kapone in in da se nam zdi Tavčarjevo delo v tem smislu veliko »namerje«, bi z ugodno lahko kmajali.

Vsebinska Tavčarjeva drame »dveh potez« bi bila tale. Učitelj Srečko Dolinar se vrne z družino iz Rima v Trst. S seboj je prinesel nekaj »v« putne nemilostne »sposobnosti« sredi učiteljske »kariere«, žene in treh otrok. Njegova avtosugestivna želja po obogatitvi ga vrže v vrtoglavico, njegove stave in znanj živi le še za milijone, ki jih bi zadel prihodnja nedelja. To naj bi bilo njegovo maščevanje za prestano gorje njegove poslednje obračun z družbo, ki ji pripada in ki ga je došel potiskala na stran. Sredi tega malega, na videz le »huljanjskega«, a vendar grozljivega hrepenenja po bogastvu pa se mu izmuzne iz rok njegova dva otroka: sin Ludvik, ki odide za kruhom v

Australijo in hčerka Marija, ki se poroči v Ljubljano. Srečko Dolinar ostane sam, sam z ženo Katjo, hčerko Marto in svojo blazno željo po denarju.

Ce bi hoteli kakorkoli slogovno opredeliti Tavčarjevo delo, bi imeli še najbolj prav, če rečemo, da je to tezna drama, vsaj do neke mere. Ima namreč izrazito časovno oznako (dogaja se v Trstu leta 1956), to se pravi, da je živ, agresivno živ predvsem v čisu svojega nastanka, torej takrat, ko izpolnjuje svoj smoter. (Sam avtor v svoji napotnici v Zborniku pravi: «Dramatik je zgolj tolmaz časa, v katerem živi.»). Kajti v ognju polemike za ali proti nekemu novemu moralnemu, kulturnemu, socialnemu problemu, v katerem se vsburkajo vse navorne omare družbe starejšega in novejšega pokolenja, gre vedno prednost ideji pred formo. Tavčarjeva drama je idejna polustracija, ašeb in situacij v neki, v ta namen prikojeni družbeni sredini. Osebe, zlasti je Dolinar, ne predstavljajo toliko le »elementarnih, nagonskih tendenc človeške narave, marveč predvsem časovno aktualne nazore. Regionalna problematika, toda s širimi, občelovskimi vidiki v dzungli modernega sveta. Movens, gibalno Tavčarjevega dela je izven njega. Tu je učitelj Srečko Dolinar, kočurska podobica, ki je preveč zaposlen z bolečino lastne onemoglosti. Njegovo polarno nasprotje, njegova dramaturška antiteza pa ni ne žena in ne sin in ne hčerka marveč — nogometna stava. Toto-calcio je njegovo božanstvo, njegova ideja fize, ki v malega, če po sem predane ga človeka lahko v trenutku udahne machbetovski težnji po moči, polpolsko slo po denarju, željo po milijonih prihodnjega nedelja, željo, ki ne brada nobena moralna ovrta, niti notranji razkorj lastne družine. Tudi če preavalno njegovo krivdo na družbo kot na neko suvereno silo, ki izkristlja moralno podoba ljudi, je Dolinar izgubil svojo avtonomnost. Napravil smo ga moralno neodgovornega in vse to, ki ga stori, lahko opravičimo z izpovedjo, da je bilo nujno. Po izpovedi: človek ni nikdar vzružen nad vsako sodogovornostjo in skrovidu v družbi, kateri pripada. Jasno je, da v sleherni družbi naj bi bil bankrotirajo šibki, slabotni ljudje, ljudje z miniaturnim čustvom vesti. In tak je v bistvu tudi Dolinar: krčevito se ob vsakem najmanjšem očitku, pa naj leti nanj ali na sina Ludvika, oprijemlje svoje edine resne bilke — starokopitna vzgoja in se hip nato že preda halucinacij o možnosti in pomembnosti, ki jo bo pridobil z denarjem na nogometni stavi. Sin Ludvik je v hili nedotakljiv. V njem je utelešeno Dolinarjevo davno hrepenenje po moči, oblasti, drznosti in pogumu. Vse naravnost vrednote, ki jih sam ni imel, je videl v sinu. Podoba Dolinarja je sicer pozitivna, a zato tem bolj diagnosticirana projekcija družbene krivde na njegov zaslono našega časa. Kljub temu pravim, da je Dolinar v svojem ravnanju kriv. (Sicer: kdo pa tega ne trdi?) Morebiti je njegova krivda v nekem smislu tragična, toda ostaja krivda. Ali nas njegova krivda prezevata? Mar sočustvujemo s to njegovo tragiko? Morda, toda le bolj površno. Minogrede in nemara celo z ihto, kajti v tem primeru nujno sočustvujemo tudi s samimi seboj. Tavčar sicer sam trdi, da je simptom te Dolinarjeve »boleznine« posebej poudaril in preproščan sem, da jih je občinstvo ne le spoznalo, ampak tudi občutilo.

Če ugotovimo še to, da niti ena avtoriteta oseba ni skonstruirana, da so dramski karakterji opisani in plastificirani, da je dialog realističen in tekoč in da bi tekst nemara le lahko utrpel tu in tam kakšno črto, smo povedali skoraj vse. Verjetnost njegovega dramskega dejanja je optimalna, ker se naravnost čudovito sklada z verjetnostjo resničnega življenja. Torej: realistična drama, tu skorajda ni naključij in ne determinizma, če izjavimo Dolinarjevo fatalizem, Skratka: Tavčarjevo delo in njegova izredna v tržnem Auditoriju pomeni zanesljiv in prodoren uspeh.

Jasno je tudi, da ima največji zaslug za uspešno predstavo predvsem režiser Jože Babič. Dasi je bil v nekem smislu preveč popustljiv do teksta in je očitno imel za tako stališče določene vzroke, to v procesu študija in dozorevanja zrasle osebe Tavčarjeve drame v živo, verjetno je polnopravna ljudi sodobnega časa. Kakor vselej je tudi tokrat Babič instinktivno uspel odmakniti mizansceno iz vzdušja narejene akademskosti v živo in neposredno dopajanje z dobro premišljenimi situacijskimi konflikti,

... Srečno, okusno, sodobno, s povečano fotografijo tržiske panorame in ozadju je zasnoval Jože Cesar nekako v skladu s tezo problematiko dela samega.

... Za zaključek naj torej objavljamo dejstvo, da pomeni Tavčarjevo delo posebno važen in uprlejen prispevek v znanje tržiskega gledališča in menda pravi primer, ko je Trst v našem času kraj dogajanja neke sodobne drame. Želim si, da bi SNG ponela Tavčarjevo dramo toda tudi v Ljubljano, pa nekaj: da bi ne bilo le prvo njegovo delo na odru tržiskega gledališča.

MILAN LINDIC

Remarque v filmu

Erich Maria Remarque, ki ga vidimo na sliki, je nemški pisatelj, ki je zaslovel s svojim prvim romanom iz prve svetovne vojne «Na zahodu nič novega». Pozneje je napisal še več romanov, med drugimi ni manj znani «Slafo» in «Zmagi», ki je bil, kakor prvi, tudi že posnet na platno. Na tematiko iz druge svetovne vojne je spet napisal delo, na temelju katerega bo filmski producent Robert Arthur napravil film. Tudi to poslednje njegovo delo nosi izrazito protimilitarističen pečat. Dogaenje se razvija v zapadni co-

ni Berlina v razdobju nacističnega napada na Sovjetsko zvezo in najhujših bombnih napadov na nemška mesta. V tem filmu nastopa tudi avtor sam, ki igra vlogo starega humanista, profesorja Pohlmana, odločnega protinacističnega.

Erich Maria Remarque ima sedaj 60 let in je živel od leta 1931 do druge svetovne vojne v Švici. Leta 1938 so mu zaradi njegovih protimilitarističnih del odvzeli nemško državljanstvo. Postal je ameriški državljan, ki živi delno v Švici in delno v ZDA.

Goriško-beneški dnevnik

Volitve notranje komisije CRDA v Trzihu 15. novembra

Velika podobnost volilnih programov sindikalnih organizacij

Na zborovanju Fiom pred bližnjimi volitvami notranje komisije je pokrajinski tajnik Delavske zbornice Fulvio Bergamo rekel, da je velika podobnost me? volilnim programom posameznih sindikalnih organizacij, ki sodelujejo v pripravah za volitve notranje komisije, najbolji dokaz pravice sindikalnih zahtev delavcev; obenem pa predstavlja dobro jamstvo, da bodo zahteve uresničene, če bodo notranje komisije vedno združene in če bodo bolj povezane zahteve delavcev pred ravnanjem.

Tajnik Fiom Sema pa je ob sodni razpisni ravnanja CRDA, ki po eni strani troši milijone, po drugi strani pa zavira najosnovnejše zahteve delavcev po mednarodnih izboljšavah. V državnih podjetjih IRI to ne bi smelo biti dopustno. Volitve notranje komisije bodo 15. novembra. Sodelujejo Fiom, Cisl, Uil in fašistična organizacija Cisanal, ki pa med delavci nima nobene podpore.

Obtinska kriza v Ronkah

Za danes napovedujejo njeno rešitev

Kriza v občinskem svetu v Ronkah še vedno ni odpravljena. Na današnji dan so bili dve občinski seji, danes zvečer pa bo še tretja, na kateri se bodo pogovarjali, kaj napraviti, da se občini nudi dostojno predstavništvo, ki bo sposobno ustrežati zahtevam prebivalstva. Vse kaže, da so se predstavniki posameznih skupin med tem časom večkrat sestali in skusali najti kompromisne rešitve. Vendar se o njej samo govori, ne da bi se v gotovost vedelo, kaj bo iz nje.

Kriza občinskega sveta so povzročili demokratski svetovljalci, ki so z ostavko prepustili občinski upravi socialdemokratskim svetovljalcem. Ne kaj fasa je obstajalo prepričanje, da bodo demokristjani rajši izšli imenovanju komisarja, kot da bi privolili v stalo občinske uprave, ki bi bila ob njihovi izključitvi v mestu samem so prijavili 49 primerov teh obolenj, v Trzihu 4, v Gradski 8, v Trzihu 10, Ronkah pa celo 44.

Deset let izhajanja »Primorskih novic«

List je najbolj razširjen krajevni list v Sloveniji

Prejšnji teden je poteklo de.

Včeraj popoldne na Korzu

Motociklist se je zaletel v avtomobil in se poškodoval

Odpejli so ga na opazovalni oddelk bolnišnice Brigata Pavia

Včeraj popoldne se je pri petlinu na Korzu Italija huda prometna nesreča, ki je ponesrečena odpejla v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu ugotovili delni možganski pretres in rano na glavi. Pridržali so ga na opazovanju. Pri trčenju se je avtomobil nekoliko opraskal, veliko bolj pa se je poškodovala vespa; razbila se je luč in zvil sprednji blatnik. Za nesrečo se zadržuje prometna policija.

V univerzitetnem krogu Predavanje o kinu Univerzitetni krožek v Gorici organizira jutri ob 18.30 konferenco na svojem sedežu na Korzu Italija 10. Kinematografski kritik Alfio Candelbi bo govoril o temi »Običaji in kultura v kinu«. Vstop je prost.

LOJZ KRAIGHER KONTROLOR ŠKROBAR

Roman 104.

«Štiri! Če dobimo tri... Huj-jel!»
«Drugi je gotov?»
«Skoraj! Pohvalno položi roko na mojo ramo. »Zasluga gospoda kontrolorja!»
A meni! pri srcu, ko da imam zasluge. Mraz mi je zagomazal p. hrbtu ob žilskovi nočici. Zadržal teh volitev se zbolim. Čustvo krivde, ki se je o. lo naselilo v meni, se mahoma poveča, naraste do neznočnosti. In kakor ujet v tem čustvu se niti ne domisljam, da se mu lahko uprem, da se mu lahko iztržem s preprostim sklepom: s Slovenci voliš, Arnost, pa je narejeno! — Kot bolesta blodnja me obvladuje čustvo. Krivde in vso notranjost mi žene siloma k zvestosti to čustvo. Ko da ni najpoglavnejše greh sam: narodno izdajstvo; ne: glavna stvar je čustvo! Čustvo krivde mi je namenjeno od vekomaj, da se pod njim sedemliti. In iz teme se mi reži zasmeš Loschinskega: Stvar tudi potem ni v redu, če voliš proti nam! — Kakor da mi je zaživžgal pasji bič po hrbtu. Mraz me spreleti, z rokama si otarem omanico iz oči... Sever in dr. žilek sta že pri splošnih političnih vprašanjih. Žilek je nekoliko natakčen:

«Saj je vse lepo: ampak pomisliti je treba: v naprednih strankah je disciplina težka reči! Mi nimamo na razpolago bakov, ki jih lahko krotiš s pastirsko palico. Intelligent ima svoje misli — in najboljših nima zmerom voditelj. Politiki nazarjo so raznovrstni, naši člani stransko zamotani. Pametno bi bilo, ko bi večkrat razjari našo javno mnenje kak ekstremnež. Hitreje bi se nam izbrili pojmi, prej bi se izko-

Izpred goriskega kazenskega sodišča

Prepir v družini dovedel do sodne obravnave

Svaka sta se v prepiru, ki ga je povzročil star tricikel, napadla s krivcem in sekuro - Obsojen je bil pogojno le Calogero na 2 meseca in 2 dni zapore

Niso redki primeri procesov, v katerih izhajajo tožitelji in obtoženci iz ene in iste družine; včeraj sta bila na zatožni klopi goriskega kazenskega sodišča svaka 50-letni lanazzo Calogero iz Starancana, Tržaška cesta 2, in 37-letni Stefano Rotolo, ki stanuje v istem poslopju v Starancu. Calogero je bil obtožen, da je 25. avgusta 1955, leta porazal s krivcem po čelu, nosu in levi roki svojega svaka Stefana Rotolo in njegovo ženo Bruno Rotolo prav tako s krivcem po prsih. Iz obtožbe proti Rotolu, pa je bilo razvidno, da je slednji uporabil proti Calogero debelo

palico, s katero ga je udaril po glavi, nakar mu je celo pretil s sekuro. Krivavi dogodek, ki je v Starancu razumljivo razburil sosede obtožencev, se je pripetil 25. avgusta 1955 zvečer, ob 19 uri je Calogero v sin pritekel na orožniško postajo in zaprosil za pomoč javnih organov. Na dvorišču stavbe na Tržaški cesti so o-rožniki uspešni prijeli le še Rotola, ki si je umival okrvavljeni obraz, medtem ko jim je Calogero usel. Kmalu pa sta se morala oba pretepača zgledati na orožniškem poslopju, kjer sta bila zadržana in pozneje prijavljena sodnim organom.

Calogero in mož njegove sestre Stefano Rotolo sta se nekaj let dobro razumela, toda ko je prišlo do delitve posestva in stavbe, v kateri sta obe družini stanovali, je prišlo tudi do prvih preprirov. Končno je svaka najbolj oddaljen tricikel, ki sta ga pred delitvijo premoženja skupno uporabljala, pa je navedeno ostal Rotolu, ki ga je usodno ga dne v pomankanju lastne shrambe spravil v Calogerove shrambe in to celo brez njegovega privočenja. Ob 17. uri, ko je prišel v hišo geometer Pin, ki je hotel pregledati stavbo, verjetno zaradi nekega popravila, je Calogero opazil nekdanje skupno vozilo, katerega na žalost seveda ni mogel več uporabljati, v lastni shrambi. Med svakoma je nastal prepir in Calogero je v navalu jeze potegnil iz žepa krivce in s njim zamahnil po Rotolu, ki je nenadoma začutil, da mu po licu teče topla kri. Skočil je po bližnji palico in z njo udaril po Calogero; v prepir in pretep so se pomešale še žene in otroci. Bila tudi Rotolova žena, oziroma Calogerova sestra laže ranjena po prsih. Končno so nekateri sosedi, ki so bili prisotni pri prepiru, le uspešni razdvojit pretepača in vzeti Calogero iz roke krivce, Rotolu pa sekiro, katero je ta pobral v kleti, da bi se z njo masčeval nad Calogerovim urezi po obrazu in roki.

Včeraj smo imeli na sodni priklilo slišati vso dolgo zgodbo družinskih preprirov in zaključnega pretepa. Sodišče je po zaslišanju obeh obtožencev in številnih priči razglasilo razsodbo, po kateri je bil obsojen le lanazzo Calogero zaradi uporabe krivca in telesnih poškodb na pogojno kazen 2 mesecev in 20 dni zapore ter povračilo sodnih stroškov. Kazen Calogero ne bo vpisana v kazenski list. Rotola pa so oprostil prve obtožbe pretepa svaka Calogera, ker ni bila proti njemu vložena tožba, druge, pa so govorili o pretnjah s sekuro, pa so bili dosti opretili, ker je bilo dokazano, da ni pri tem storil kaznivke dejanja.

Preds. sodišča dr. Suich, sodnika dr. Cenis in dr. Delfino, zapisnikar Omeri.

Bliža se miklavževanje

Ker vsi to od nji pričakujejo, so dijaki »ASK Simon Gregorčič« sklenili prirediti v soboto 7. decembra miklavževanje in ples. Vse priprave so v polnem teku, in večer obeta, da bo kaj zabaven. Gotovo se še vsi spominjajo, kako lepo je bilo na plesu, ki so ga dijaki priredili za pust. Lahko verjamete, da bo tokrat spred še bolj pester. Stari in mladi! Pridite kar v trumano na ta večer, ker bo čimvečja udeležba porok, da vam bo ta večer ostal v prijetnem spominu.

— KINO —

CORSO. 16.30: »Crne ovčice«, Horst Buchholz in Carlo Baal.
VERDI. 17.00: »Babica Sabelia«, Tina Picca, S. Kosina.
VITTORIA. 17.00: »Noz na grlu«, J. Chennier in M. Robinson, v cinemascope in barvah.
CENTRALE. 17.00: »Ni več prostora za zverine«, v panoramskem sistemu in v barvah.
MODERNO. 17.00: »Bojišče«,

— KINO —

bacali in anket in iz debat. Dokler si pa ne ustvarimo in ne iskristaliziramo programa, edinega in končnega, se nam ne posreči močna stranka.

Glava me boli — pi! sem že mnogo, vstanem in grem ven. No, danes nimam sreče: Bratko trči vame. »Tvoja milost ni prihajala k pevskim vajam? Tvoja milost ni prišla pet? — Kaj bi rekel gospod Loschinski? Ali bi te zadržal? Posegar bi te sklapovalčkal?«
Jaz ga pahnem proč: »Pojdi v kraj, ti — zarocenec!«
Zdržem se ob svojem lastnem dirjem smehu in zbežim od njega. Vendar mi je ugodneje pri srcu. Ali je bila psovka tako imenitna? Ali nisi tudi ti zarocenec, Arnost? — Ampak ljubljani! Bratko je nadomestilo, masčevanje, hahaha... Po se zopet zdržem: Preveč neokusno! Ali nisi že pijan, moj ljubljani? — Ko se vrnem, se mi vsa dvorana ziblje pred očmi. Ti si res pijan, moj ljubljani! Mraz te je omanil zunaj! — »Črno kavo, gospodčina!«
Motno vidim Rupnika pred seboj. V neizmerni radosti mi dokazuje: »To je usoda, bratec! Kazen je za greh!«
Za hip se stremem, debelo ga pogledam — ter se zasmejem: — on govori o Kukovtzu! — Filipina sede k meni in se ne gane več od mene. S kavo me nalija in mi prigravaja ljubezljivo. »Vidiš! Zakaj ne plesaj rajši?«
«Saj ne znam.»
«Caj, jaz te bom učila.»
«Ti boš živžigala...» grdo se mi zazeha, ein jaz bom plesal.»
O, saj boš plesal, Arnost!... Polinoci!

Nadučletji Voliči govoranci... Uspehi in napredovanje v preteklem letu... Kakšni uspehi? Kje napredovanje?... Bolezen Kukovtza — to je uspeh in napredovanje!... Hahaha, ti si pijan, moj ljubljani! — Zmagoslaven Milkin pogled mi je še ostal v spominu, zmagoslaven in pomilovalen... Drugo je vse v temi...

Športni dnevnik

Trening tekma nogometne reprezentance

Kandidati - Luton Town danes popoldan v Milanu

Tekmo, ki se bo začela ob 14.30, bodo prenašali po televiziji

MILANO, 12. — Vsi kandidati za italijansko nogometno reprezentanco, ki se bo 14. dec. pomerila v Belfastu s Severno Irsko v kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo, so se danes predstavili tehničnemu direktorju Foniju v Milanu. Zadnji so prišli z enournim zamudo Ferrario, Nicolé in Corradi, ki so potovali iz Turina z avtomobilom in jih je na poti ovirala gosta m. gla. Foniju niso prinesli najboljših vesti: Ferrario mu je namreč sporočil, da je niti trenja ne dobil močan udarec pred koleno, Natančnejši zdravniški pregled je pokazal, da poškodba ni huda. Prvi je prispele v hotel Touring vratar Napolija Bugatti, za njim igralci Fiorentine Cervato, Chiappella, Gratton, Montuori in Segato, nato pa člana Rome Ghiglia in Panetti. Sledili so Bean, Schiaffino, Bernardini, Invernizzi in Vincenzi iz Milana.

Jutrišnji trening tekmo na stadionu San Siro proti angleški ekipi Luton Townu, bodo v celoti prenašali po televiziji. Vodi jo bil milanski sodnik Marchetti. Italijanski in angleški igralci so nastanjeni v istem hotelu. Dopolodne so Angleži izbrali za trening na igrišču v Areni. Izvajali so najprej telovadn. vaje, nato so si podajali žoge, zaključili pa so s kratko igro. Trenirajo je prisostvoval tehnični direktor dr. Foni, s. je dejal, da bo v Belfastu odprto 16 do 18 igralcev. Popoldne so si angleški nogometaši ogledovali mesto, večer pa so posvetili korespondenci v hotelu. Luton Town je — kot že rečeno — mostvo I. angleške lige in v njem nastopajo kar štirje igralci, ki so igrali tudi za državno reprezentanco. Ti so: Baynam, Owens, Pearce in se eden. Zvečer je dr. Foni zbral okrog sebe vse kandidate za italijansko reprezentanco in jim pripovedoval o tekmi med Severno Irsko in V. Britanijo, kateri je prisostvoval prejšnji teden v Londonu. Svoje predavanja je podpiral s filmom. Za jutrišnji trening tekmo, ki se bo začela ob 14.30, je dr. Foni najvil pri prvi polčas naslednje postavbe:

Bugatti, Corradi, Cervato, Chiappella, Ferrario, Segato, Nicolé, Schiaffino, Bean, Montuori, Gratton.

Luton Town bo nastopil v naslednji postavbi:

Baynam, Dunnes, Jones, Morton, Owen, Pearce, Adam, Turner, Brown, Commins, M. Leod, Rezerve: Groves, Culen, Mc Malley.

NOGOMET V JUGOSLAVIJI

Lokomotiva vodi v I. conski ligi

LJUBLJANA, 12. — V devetem kolu nogometnega prvenstva I. conske lige so slovenski predstavniki od 6 možnih osvojili le dve točki. Zmagala je namreč samo Ljubljana, ki je na svojem igrišču premagala Šibenik 3:0. Odred je igral na Reki in izgubil proti Orientu, čeprav je veljal za favorita. Rezultat 2:1 v njegovo škodo je pravičen, vendar je imela tekma zaradi denja in težke igračišča precej neregularno potek. Mariborski Branik pa je moral položiti orožje na lastnem terenu in sicer preči Rijeku, ki je zmagala s 3:1, čeprav je Branik po prvem polčasu vodil z 1:0. Branik je bil v polju sicer boljši nasprotnik, ki pa ni znal izkoristiti priložnosti. Tekma je bila tudi precej ostra.

Ostali rezultati: Segesta-Metalac 3:0, Lokomotiva-Tekstilac 3:0, Trešnjevka-Jadran 2:0.

Lokomotiva: 9 8 1 0 26:4 17
Reka: 9 5 2 2 24:10 12
Tekstilac: 9 5 2 2 22:11 12
Trešnjevka: 9 5 1 3 14:9 11
Ljubljana: 9 5 0 4 23:21 10
Odred: 9 4 1 4 16:12 9
Orient: 9 4 1 4 13:21 9
Šibenik: 9 3 2 4 12:12 8
Elektrostroj: 8 3 2 3 12:13 8
Branik: 8 3 1 5 12:19 7
Segesta: 9 3 0 6 10:17 6
Metalac: 9 2 2 5 7:22 6
Uljanik: 8 3 0 5 4:19 6
Jadran: 9 2 0 7 8:22 4

Baynam, Dunnes, Jones, Morton, Owen, Pearce, Adam, Turner, Brown, Commins, M. Leod, Rezerve: Groves, Culen, Mc Malley.

NOGOMET V JUGOSLAVIJI

Lokomotiva vodi v I. conski ligi

LJUBLJANA, 12. — V devetem kolu nogometnega prvenstva I. conske lige so slovenski predstavniki od 6 možnih osvojili le dve točki. Zmagala je namreč samo Ljubljana, ki je na svojem igrišču premagala Šibenik 3:0. Odred je igral na Reki in izgubil proti Orientu, čeprav je veljal za favorita. Rezultat 2:1 v njegovo škodo je pravičen, vendar je imela tekma zaradi denja in težke igračišča precej neregularno potek. Mariborski Branik pa je moral položiti orožje na lastnem terenu in sicer preči Rijeku, ki je zmagala s 3:1, čeprav je Branik po prvem polčasu vodil z 1:0. Branik je bil v polju sicer boljši nasprotnik, ki pa ni znal izkoristiti priložnosti. Tekma je bila tudi precej ostra.

Ostali rezultati: Segesta-Metalac 3:0, Lokomotiva-Tekstilac 3:0, Trešnjevka-Jadran 2:0.

Lokomotiva: 9 8 1 0 26:4 17
Reka: 9 5 2 2 24:10 12
Tekstilac: 9 5 2 2 22:11 12
Trešnjevka: 9 5 1 3 14:9 11
Ljubljana: 9 5 0 4 23:21 10
Odred: 9 4 1 4 16:12 9
Orient: 9 4 1 4 13:21 9
Šibenik: 9 3 2 4 12:12 8
Elektrostroj: 8 3 2 3 12:13 8
Branik: 8 3 1 5 12:19 7
Segesta: 9 3 0 6 10:17 6
Metalac: 9 2 2 5 7:22 6
Uljanik: 8 3 0 5 4:19 6
Jadran: 9 2 0 7 8:22 4

Baynam, Dunnes, Jones, Morton, Owen, Pearce, Adam, Turner, Brown, Commins, M. Leod, Rezerve: Groves, Culen, Mc Malley.

NOGOMET V JUGOSLAVIJI

Lokomotiva vodi v I. conski ligi

LJUBLJANA, 12. — V devetem kolu nogometnega prvenstva I. conske lige so slovenski predstavniki od 6 možnih osvojili le dve točki. Zmagala je namreč samo Ljubljana, ki je na svojem igrišču premagala Šibenik 3:0. Odred je igral na Reki in izgubil proti Orientu, čeprav je veljal za favorita. Rezultat 2:1 v njegovo škodo je pravičen, vendar je imela tekma zaradi denja in težke igračišča precej neregularno potek. Mariborski Branik pa je moral položiti orožje na lastnem terenu in sicer preči Rijeku, ki je zmagala s 3:1, čeprav je Branik po prvem polčasu vodil z 1:0. Branik je bil v polju sicer boljši nasprotnik, ki pa ni znal izkoristiti priložnosti. Tekma je bila tudi precej ostra.

Ostali rezultati: Segesta-Metalac 3:0, Lokomotiva-Tekstilac 3:0, Trešnjevka-Jadran 2:0.

Svetovno prvenstvo v dviganju uteži

Sovjetski dvigalci uteži prvaki v 6 kategorijah

Edino zmago jim je iztrgal v srednji kat. Amerikane Kono, drugo plosirani Rus je dvignil isto težo

TEHERAN, 12. — V iranskem glavnem mestu se je danes zaključilo svetovno prvenstvo v dviganju uteži. Kot se je pričakovalo so sovjetski atleti bili sprčo oslabljene ekipe ZDA brez konkurence skoraj v vseh kategorijah in so osvojili kar šest od sedmih možnih prvenstev ter istočasno postavili vrsto novih svetovnih rekordov.

Serijo njihovih zmag je prekinil samo Amerikane Kono v srednji kategoriji, pa se to zaradi osebne teže, ker je drugoplasirani Rus dvignil isto težo.

Zadnji rezultati: V srednjeveški kategoriji je zmagal Trofim Lomakin (SZ) ki je skupno dvignil 450 kg, kar je seveda nov svetovni rekord. Prejšnji rekord je pripadal Amerikancu Kono s 445,500 kg. Drugi je bil Amerikane Jim George s 422,500 kg, tretji pa Iranec Mansouri s 412,500 kg.

V lažji teški kategoriji pa je postavil danes nov svetovni rekord Arkadi Vorobiev (SZ). V vseh treh načinih je skupno dvignil 470 kg, njegov lastni doseženi svetovni rekord pa je znašal 462,500 kg. Izven konkurence je Vorobiev dosegel svetovni rekord tudi v sunku s 145 kg, prejšnji rekord pa je znašal 143,500 kg. V tej disciplini je Italijan Borgnis zasedel čisto mesto s 400 kg.

Vrstni red: 1. Vorobiev (SZ) (147,500 — 142,500 — 180) 3. k. 2. Rahnavardi (Iran) 440, 3. Poljan (Iran) 427,500, 4. Biala (Polj.) 422, 5. Veselinov (Bul.) 410, 6. Andrea Borgnis (It.) 400.

Tudi v teški kategoriji je prvo mesto osvojil sovjetski atlet Medvedev, ki je skupno dvignil 500 kg. Vrstni red: 1. Medvedev (SZ) 500 kg, 2. Selveti (Arg.) 485, 3. Pigaianni (It.) 482,500 kg, 4. Makinen (Fin.) 447,500, 5. Adriana (Antili) 447,500, 6. Gazan (Rom.) 420 kg.

Vrstni red po narodnosti: 1. SZ 33 točk, 2. ZDA 3, 3. Iran 9, 4. Italija 4, 5. Argentina 3, 6. Bolgarija 3, 7. Poljska 2, 8. Belgija 1. Novi svetovni prvaki: Potelja kat.: Stogov (SZ) 345 kg, Perses kat.: Minaev (SZ) 362,500 kg, Laška kat.: Boucouev (SZ) 306 kg, Srednja kat.: Kono (ZDA) 420 kg, Srednjeveška kat.: Lomakin (SZ) 450 kg, Lažja teška kat.: Vorobiev (SZ) 470 kg, Teška kat.: Medvedev (SZ) 500 kg.

NOGOMET VATERPOLO BUDIMPEŠTA, 12. — Prvi dan vaterpolo turnirja na donavskem otoku Margherita v Budimpešti sta obe ekipi iz Neapola izgubili. Rezultati: DVSC (Madž.) - Bari Nantes 5:4, Ferencvaros (Madž.) - Cantotieri Napoli 15:2.

TENIS SYDNEY, 12. — Avstralec Neale Fraser je v četrtfinalu teniškega prvenstva južnega Novovega Walesa premagal Amerikanca Vica Seixasa v treh setih z rezultatom 6:3, 6:4, 8:6. V polfinalu so se uvrstili sami Avstraleci.

PARIZ, 12. — V finalu teniškega turnirja za pokal Canet je Drobny premagal Remya s 6:3, 10:8, 6:1.

OSTANOV UREDEK STANISLAV HENKO Piska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ predvaja danes 13. t. m. z začetkom ob 18. uri zabavni film:

„Varietejski urtiljak“

KINO PROSEK-KONTOVEL predvaja danes 13. t. m. ob 19.30 uri Universal film:

«Lov na ponarjavalcev» Igra RAY DANTON

SAINT ETIENNE, 12. — Svetovni prvak v enourni vožnji, Roger Rivier, ki je bil že drugi operiran zaradi nepravilno zaraščene zornice, je sedaj že znatno okrevel in predvidevajo, da bo lahko začel trenirati že v decembru.

Svoje vroče lice pritiskne k mojemu in obleži pri meni, potolažena in resna: »Nič ne bo iz zakona, moj ljubljani! Jaz te imam rada in te bom imela zmerom rada; ti pa bodi moji, dokler moreš in dokler ti ni nadeženo. Spomin na tebe mi ostane, upam!«

S svojim blagoslovljenim telesom se privije k meni. Vdana je in mirna: meni pa postane neprijetno ob spominu na njeno materinstvo. Zakaj me ravno tukaj veže misel, da bom skoraj oče? Ne pri Fanki in ne pri oni drugi in ne pri Berti nisem tega čutil; celo odbijalo so me od tistega trenutka dalje, ko so se bile izpovedale. Tukaj pa tako močeno čustvo odgovornosti, to čisto novo čustvo očetovskega hrepenja, to čustvo sreče ob noseči ljubici!... To čustvo me priklope nanjo. Njena upornost proti zakonu mi je simpatična; obema rokama bi se oprjel te milosti. Saj vem, da nisem ustvarjen za zakonskega moža. Človek, ki živi trenutku, ni sposoben za trajna nagnjenja. A tako mi je, ko da je perov navito v meni, ki me goni samolastno dalje v eni smeri, dosledno, neizmerno, neusmiljeno. Ko sem bil sklenil, vzeti Filiko, se je sprožila vzmet — vse zavore so preslabele.

Se tišči dan — na novega leta dan — sem jo gnal v župnišče. V treh tednih do poroka. Župnik je pripravljal, da naj bi bili oklici enkrat za trikrat. No, tako hudo se mi ni mudilo...

Sploh se mi nikamor ne mudi. Najrajši bi ustavljal sonce, da bi ne prišlo do odločilnih dni. V istem tednu kot poroka se vrše tudi jedrske volitve. Jezza me tare, da je nemočnost tako nanesla. Volitve so v četrtek. Ali se naj v ponedeljek po poroki takoj odpejla na ženitovanjsko potovanje? To bi bilo podobno strahopetnemu begu. Filipina je bila zoper vsako potovanje, bala se je zaradi svojega stanja; jaz pa sem hotel nekam proč, vsaj za prvi teden. Kaj, ki bi odrinil sam na ženitovanjsko potovanje, Arnost? Morda si ujamesh spotoma se kako družico?... Kaj pa, če odrineš že poprej? Ali bi ne pogledal malce v domovino? Mater vabit, brate, sestre vabit! Morebiti...

(Nadaljevanje sledi)